

Færøerne efter freden

Noter

Side 2, linje 12: Mortensen, A.: "Færeyinga saga som historisk kilde. En vurdering af sagaens ophavssituation og politiske miljø" I: *Scripta Islandica* 70, 2019, s. 32-33.

Side 4, linje 6: Her følger jeg hovedsageligt Sølvará, H.A.: "Freden i Kiel 1814 – England, Sverige, Danmark og de nordatlantiske øer". I: *Faroese Scientific Journal* 64. Faroe University Press, Tórshavn 2018, s. 123 og 127-129. Andre divergerende fremstillinger af Kielerfreden henvises der til fortløbende.

Side 4, linje 22-33: Jf. Nielsen, Y.: *Kielerfreden*. A.W. Brøggers Bogtrykkeri, Christiania 1886, s. 20. og Nørregård, G.: *Freden i Kiel 1814*. Roskilde og Bagger, København 1954, s. 170.

Side 4, linje 34 til side 5, linje 2: Her oversat fra norsk efter: *Kongeriket Norges Toogåttiende samling Stortings Forhandlinger 1933. 1933. Annen Del. Kongelige Proposisjoner og Meddelelser fremsat for Toogåttiende Ordentlige Storting i 1933*. Flere Bogtrykkerier, Oslo, Bilag, Avdeling VII, s. 53-55. Den franske original er gengivet i Nielsen, Y. 1886, s. 51, se også s. 20.

Side 5, linje 7-12: Nielsen 1886, s. 21 og 49-50.

Side 5, linje 19-25: Gad, F.: "'La Grönlande, les Isles de Ferröe et L'Islande non comprises", A new look at the origins of the addition to article IV of the Treaty of Kiel of 1814". I: *Scandinavian Journal of History*. Bind 4, Nr. 3. The Almqvist & Wiksell Periodical Company, Stockholm 1979, s. 187-205.

Side 5, linje 25-28: Kjærgaard, T.: "Et historisk mirakel". I: *Jyllands-Posten* 29. juli 2016 og Kjærgaard, T.: "Svar til Hans Andrias Sølvará". I: *Temp. Tidsskrift for Historie*, Nr. 13. Institut for Kultur og Samfund, Aarhus 2016a, s. 235-239.

Side 6, linje 1-2: Feldbæk, O.: "De nordatlantiske øer og freden i Kiel 1814". I: *Historisk Tidsskrift*. Bind 95, Nr. 1. Den danske historiske Forening, København 1995, s. 32 og Due-Nielsen, C., Feldbæk, O., Jespersen, K.J.V. og Petersen, N. (red.): *Revanche og neutralitet: 1648-1814, Dansk udenrigspolitik historie*. Bind. 2. Gyldendal, København 2002, s. 513.

Side 6, linje 2-6: Agnarsdóttir, A.: "Iceland 1800-1820. A Danish Dependency under "British Protection"". I: Sandström, Åke (red.): *Formandet av det nya Norden. Om*

Norden och det nordiska under och efter Napoleonkrigen. Högskolan på Gotland, Visby 2005, s. 43 og Agnarsdóttir, A.: *Sir Joseph Banks, Iceland and the North Atlantic 1772-1820. Journals, Letters and Documents.* Hakluyt Society, London 2016, s. 222, 235, 258, 265, 321-325, 425, 474-475, 479, 521-523, 537-538 og 571.

Side 6, linje 6-22: Sølvará, H.A. 2018, s. 111-114 og 130-131.

Side 6, linje 31-35: *Kongeriket Norges Toogåttiende samling Stortings Forhandlinger 1933*, s. 56-57.

Side 7, linje 6-10: Felbæk, O. 1995, s. 32. Se også Berlin, K.: *Denmark's Right to Greenland. A Survey of the Past and Present Status of Greenland, Iceland and the Faroe Islands in Relation to Norway and Denmark.* Oxford University Press, London 1932, s. 101ff.

Side 8, linje 1-2: *Permanent Court of International Justice.* Series A./B. Judgments, Orders and Advisory Opinions. Fascicule No. 53. Legal Status of Eastern Greenland. XXVIth Session. Judgment of April 5th, 1933. A.W. Sijthoff's Publishing Company, Leyden 1933.

Side 9, linje 5-29: *Bilag [Vidneafhøringer] til Beretning til Landstinget afgiven af Den af Tinget i Henhold til Grundlovens § 45 nedsatte Kommission til Undersøgelse af forskellige færøske Forhold. Vidneafhøringer.* Schultz, København 1919, s. 505-506.

Side 10, linje 4: Rafn, C.C. (red.): *Færeyinga Saga eller færøboernes historie i den islandske grundtext med færøisk og dansk oversættelse.* J.H. Schultz, København 1832. Genoptrykt af Emil Thomsen, Tórshavn 1972, s. 1.

Side 10, linje 5-10: Den færøske litterat Kim Simonsen har i en artikel analyseret, hvordan Færingernes Saga er blevet brugt som moderne kristne nationale færøske erindringsbilleder. Simonsen, K.: "Færøske erindringssteder og erindringspolitik – mellem trauma og sakralisering. Nationalisme og kristendom i færøsk erindringskultur, set gennem brugen af Færø Saga i nyere mindehøjtideligheder". I: *Den Jyske Historiker*, Nr. 124. Aarhus Universitetsforlag, Aarhus 2010, s. 75-98.

Side 14, linje 4-6: Tierney, J.J. (red.): *Liber de mensura orbis terrae.* The Dublin Institute for Advanced Studies, Dublin 1967, s. 75-77.

Side 14, linje 8-10: Church, M.J. et al.: "The Vikings were not the first colonizers of the Faroe Islands". I: *Quaternary Science Reviews* 2013.

Side 16, linje 5-11: *Meddelelser i Krigsarkiverne.* Bind XI. Gyldendalske Boghandel, København 1902. s. 348-349.

Side 16, linje 28: I andre engelske dokumenter fra samtiden, også regeringsdokumenter, om de nordatlantiske øer bliver benyttet betegnelser som "Danish settlements", "His Danish Majesty's settlements" – Saxtorph, H.: "Nordgrønlands Inspektorats britiske forbindelse under englænderkrigene 1807-1814. Belyst ved materiale i Nordgrønlands Inspektorats Arkiv". I *Arkiv*. Bind 14, Nr. 1, 1992, s. 26-27 – "Danish Settlements" – Agnarsdóttir, A. 2016, s. 610 – eller "Distant Dependencies of the Danish Crown" – Gad, F. 1979, side 203.

Side 16, linje 29-30: Agnarsdóttir, A. 2016, s. 618-619.

Side 16, linje 32-34: Agnarsdóttir, A. 2016, s. 383, note 3.

Side 17, linje 13-16: Agnarsdóttir, A. 2016, s. 431.

Side 17, linje 28-30: Agnarsdóttir, A. 2016, s. 431.

Side 17, linje 30-35: Sølvará, H.A.: *Klaksvíkar søga. Bind I. Frá búseting til fríhandil 1000 til 1856*. Sprotin, Vestmanna 2008, s. 277.

Side 18, linje 4-8: Jakobsen, J.: *Poul Nolsø. Et Livs- og Tidsbillede fra Færøerne ved Slutningen af det 18. og Begyndelsen af det 19. Aarhundrede*. Historisk Tidsskrift, Bind 6. København 1892. Jakobsen, J.: *Poul Nolsøe. Lívssøga og irkingar*. Chr Aigens, København 1912. Anden uændrede udgave af PF. H.N. Jacobsens Bókahandil, Tórshavn 1966. En ny færøsk biografi er udgivet af den forhenværende sømandsskolelærer. Olsen, Ó.: *Nólsoyar Páll – siglingarmaður og skald*. Kjølur, Tórshavn 2016.

Side 18, linje 8-10: Sølvará, H.A. 2008, s. 277.

Side 18, linje 11 til s. 19, linje 4: Agnarsdóttir, A. 2016, s. 431 og 443-444.

Side 19, linje 15-19: Sølvará, H.A.: "De britiske engle. Rigsfællesskabet mellem dansk afmagt og britisk storpolitik". I: *Temp. Tidsskrift for Historie*, Nr. 13. Institut for Kultur og Samfund, Aarhus 2016, s. 217. Dokumenterne er delvis gengivet i Evensen, A.C.: *Savn til Føroyinga søgu í 16. øld*. Hitt Føroyska Bókmentafelagið, Tórshavn 1908-1914, s. 13-14 og 51-55.

Side 19, linje 25-31: Andersen, N: *Færøerne 1600-1709*. G.E.C. Gad, København 1895. Genoptrykt med register af Helga Justinussen, Tórshavn 1964, s. 66 og Ellehøj, S.: *Christian 4's tidsalder. Politikens Danmarkshistorie 1596-1660*. Bind 7. Politikens Forlag, København 1985, s. 481-482. Se også Christensen, L.: *Svenskekrigene 1657-60. Danmark på kanten af udslættelse*. Kristeligt Dagblads Forlag, København 2018.

Side 19, linje 35-36: Gooch, B.D.: "Belgian interest in Danish possessions during the reign of Leopold I". I: *Bulletin Des Séances/Mededelingen Der Zittingen*, 4, 180 F. Académie Royale Des Sciences D'outre-Mer/Koninklijke Akademie Voor Overzeese Wetenschappen, Brussels 1964, s. 837-850.

Side 22, linje 1-18: Sølvará, H.A.: *Løgtingið 150*. Bind 1. Løgtingið, Tórshavn 2002, s. 68-72.

Side 23, linje 8-9: Joensen, E. (red.): *Løgtingsbókin 1666-77*. Forlag Einars, Tórshavn 1961, s. 238.

Side 24, linje 10-12: Andersen, N. 1964, s. 202.

Side 24, linje 15-18: Andersen, N. 1964, s. 171.

Side 24, linje 20-35: Sølvará, H.A. 2002, s. 61-65.

Side 28, linje 11-24: Thorsteinsson, J.: "Stjórnarviðurskifti Føroya fram til 1940". I: *Álit um stýrisskipanarviðurskifti Føroya: Álit frá nevndini, Landsstýrið setti 1. apríl 1993, at kanna stýrisskipanarviðurskifti Føroya*. Tórshavn 1994, s. 27-28. Se også Christiansen, Ó.: *Villinistíggir upplýstir – tær til verju á markaskilinum millum heimastýri og fullveldi og millum ørmundarhús og valahús*. Føroyakletturin, Tórshavn 1998, s. 110-112.

Side 26, linje 25: I dette kapitel følger jeg i hovedsagen den færøske historiker Jákup Thorsteinsson, der indgående har behandlet dansk-færøske relationer i perioden 1834-1852. Thorsteinsson, J.: *Et Færø som Færø. Studier i Færøernes forfatningsmæssige stilling i forhold til Danmark 1834-1852*. SNAI – North Atlantic Publications og Aarhus Universitetsforlag, Aarhus 1990.

Side 27, linje 25-28: *Tidende for Forhandlingerne ved Provindsalstænderne for Sjællands, Fyens og Lollands-Falsters Stifter samt for Færøerne*. Første Afdeling, Nr. 1-136 samt Forsamlingens Betænkninger og Petitioner. Trykt og forlagt af Bianco Luno, København og Roeskilde 1844, sp. 1729.

Side 28, linje 28-31: *Tidende for Forhandlingerne ved Provindsalstænderne for Sjællands, Fyens og Lollands-Falsters Stifter samt for Færøerne*. Første Afdeling, Nr. 1-143 samt Forsamlingens Betænkninger og Petitioner. Trykt og forlagt af Bianco Luno, Kjøbenhavn og Roeskilde 1846, sp. 466-469.

Side 29, linje 2-7: *Tidende for Forhandlingerne ved Provindsalstænderne for Sjællands, Fyens og Lollands-Falsters Stifter samt for Færøerne*. Anden Afdeling, Nr.

144-229 samt Forsamlingens Betænkninger og Petitioner, Anhang. Trykt og forlagt af Bianco Luno, Kjøbenhavn og Roeskilde 1846, sp. 3567-3571.

Side 28, linje 29-31: Jf. Winther, N.: *Et embedsaristokratisk Udkast til en Kommunallov for Færøerne – angrebet med stadig hensyn til Grundloven og Lokalteterne*. Thieles Bogtrykkeri, København 1850, s. 4. Niels Winther (1822-1892) var Færøernes første politiker og den eneste færing, der i samtiden ytrede sig om Grundloven. Han var Færøernes første folketingsmand, han sad i det første færøske lagting og udgav den første avis på Færøerne.

Side 29, linje 17-20: Patursson, J.: *Færøsk Politik*. Alexander Brandts Forlag, København 1903, s. 10. Patursson, J.: *Føroya søga. Úrdráttur úr stjórnarlaginum*. Prentsmiðja H.N. Jacobsens Bókhandil, Tórshavn 1939, s. 67-68.

Side 29, linje 20-21: Thorsteinsson 1990, s. 160.

Side 29, linje 25-28: Mitens, E.: *Eg minnist. Sýslumaður, Fólkatingsmaður*. Sakførari H.N. Jacobsens Bókhandil, Tórshavn 1964, s. 78-82.

Side 29, linje 28-35: Sølvará, H.A.: "Direct Democracy in the Faroe Islands. A comparative study of referendums in a Faroese context". I: *Faroese Scientific Journal* 63. Faroe University Press, Tórshavn 2017, s. 62-64.

Side 30, linje 13-15: Jensen, H.: *De Danske Stænderforsamlingers Historie 1830-1848*. Bind 2. J. H. Schultz Forlag, København 1934, s. 607.

Side 30, linje 17-21: Debes, H.J.: *Ein kvistur spretti ...* Føroya Skúlabókagrunnur, Tórshavn 1993, s. 17. En færing pegede i 1881 ligefrem på, at den færøske "nationalitet" meget nemmere ville være blevet "sammensmeltet" med Norge end Danmark, der var så "fjernt beslægtet". Se også: *Bilag [Vidneafhøringer] til Beretning til Landstinget ...* 1919, s. 506.

Side 31, linje 7-10: Degn, A.: *Oversigt over fiskeriet og Monopolhandelen paa Færøerne 1709-1856*. Forlagið Varðin, Tórshavn 1929, s. 142.

Side 31, linje 19-20: Isholm, E.: *Fiskivinna sum broytingaramboð hjá amtmanninum. Ein kanning av, hvussu amtmaðurin nýtti fiskivinnu til at flyta føroyingar inn í modernaða tíð*. Ph.D-afhandling indleveret til Færøernes Universitet den 1. juli 2019.

Side 32, linje 5-9: Andersen, N. 1964, s. 55.

Side 32, linje 19-23: *Kommissionsbetænkningen 1709-10. Ang. Færøernes Tilstand ved Kongens Overtagelse af Enehandelen paa Færøerne (1710)*. Færø Amtstidendes Bogtrykkeri, Tórshavn 1934, s. 95-96.

Side 32, linje 30-36: Joensen, J.P.: *Fra bonde til fisker. Studier i overgangen fra bondesamfund til fiskersamfund på Færøerne*. Føroya Fornminnisavni, Tórshavn 1987, s. 35.

Side 33, linje 21-27: Svabo, J.C.: *Indberetninger fra en rejse i Færø 1781 og 1782*. C.A. Reitzel Boghandel A/S, København 1976, s. 266.

Side 34, linje 3-8: Joensen 1987, s. 127.

Side 34, linje 14-16: Debes, H. J.: *Nú er tann stundin ... Tjóðskaparrøsla og sjálvstýrispolitikkur til 1906 – við søguligum baksýni*. Føroya Skúlabókagrunnur, Tórshavn 1982, s. 18. Rasmussen, P.M.: *Den Færøske Sprogrensning – med særligt henblik på Kampen om Færøsk som Kirkesprog – i national og partipolitisk belysning*. Hestprent, Tórshavn 1987, s. 55. Marnersdóttir, M. og Sigurðardóttir, T.: *Føroysk bókmentasøga 1*. NÁM, Tórshavn 2011, s. 59.

Side 35, linje 1-2: Wylie, J.: *The Faroe Islands. Interpretations of History*. The University Press of Kentucky, Kentucky 1987, s. 24-25.

Side 35, linje 12-14: Thorsteinsson, A.: "Jarðarbøkur og jarðarognir". I: *Brot úr Føroya Sögu*. Fróðskapur og Landskjalasavnið, Tórshavn 2010, s. 11-20.

Side 36, linje 14-18: Brunstad, E.: "Kva om Ivar Aasen tok med islandsk og færøysk? Faktisk og kontrafaktisk språkhistorie". I: Akselberg, G. og Bugge, E. (red.): *Vestnordisk språkkontakt gjennom 1200 år*. Faroe University Press, Tórshavn 2011, s. 275-294. Se også Jacobsen J.F.: *Tíðargreinar 1925-1937*. Bókagarður, Tórshavn 1976, s. 13. Nogle færinger havde sidst i 1880'erne samme opfattelse, enkelte ønskede ligefrem, at Færøerne og færøsk nationalitet, der var så forskellig fra dansk nationalitet, blev opslugt af Norge. Debes, H.J.: *Ein Kvistur sprett ... Føroya Skúlabókagrunnur*, Tórshavn 1993, s. 17 og 26.

Side 36, linje 18-25: Skårup, P.: *Rasmus Rask og Færøsk*. Ejnar Munksgaard, København 1964, s. 3.

Side 36, linje 33 til side 37, linje 2: Lyngbye, H.C. (red.): *Færøiske Qvæder om Sigurd Fofnersbane og hans Æt*. Elmenhoff, Randers 1822. Genudgivet i uændret udgave af Emil Thomsen, Tórshavn 1980.

Side 37, linje 3-5: Schrøter, J.H.: *Evangelium Sankta Mattæussa, aa Førisk o Dansk*. Gjivi ud uppaa Prent eav tui Danska Buibils Selskabinum. Elmenhoff, Randers 1823. Genudgivet i uændret genoptryk optryk med titlen *Evangelium Sankta Matteusar*. Bind I, af Emil Thomsen, Tórshavn 1973.

Side 37, linje 5-8: Rafn, C.C. (red.): *Færeyinga Saga eller færøboernes historie i den islandske grundtext med færøisk og dansk oversættelse*. J.H. Schultz, København 1832. Genoptrykt af Emil Thomsen, Tórshavn 1972.

Side 37, linje 12-14: Svabo, J.C 1976, s. 266.

Side 37, linje 23 til side 38, linje 7: Grundtvig, S.: *Dansken paa Færøerne. Sidestykke til Tysken i Slesvig*. Genudgivet med efterord af Hans Bekker-Nielsen. Odense Universitetsforlag, Odense 1845/1978. Her er Hammershaimbs artikel også genoptrykt. Vedrørende skolesagen henvises der til Tarbensen, K.: "Skolesagen på Færøerne ca. 1800-1872". I: *Den jyske historiker*, Nr. 62-63. Aarhus Universitetsforlag, Aarhus 1993, s. 155-180.

Side 38, linje 8-16: Matras, C.: "Det færøske skriftsprog af 1846". I: *Scripta Islandica 2*. Uppsala 1951, s. 5-23. Bekker-Nielsen, H.: "Efterord". I: Grundtvig, S.: *Dansken paa Færøerne. Sidestykke til Tysken i Slesvig*. Odense Universitetsforlag, Odense 1978, s. 110-113. Rasmussen, P.M.: *Den Færøske Sprogrensning – med særligt henblik på Kampen om Færøsk som Kirkesprog – i national og partipolitisk belysning*. Hestprent, Tórshavn 1987, s. 80-81. Wylie, J.: *The Faroe Islands. Interpretations of History*. The University Press of Kentucky, Kentucky 1987, s. 102. Nauerby, T.: *No Nation is an Island. Language, Culture, and National Identity in the Faroe Islands*. Aarhus Universitetsforlag, Aarhus 1996, s. 44-45. Rasmussen, P.M.: *Mangt er í brøgdum vunnid. Um politisku gongdina í málstríðnum*. Sprotin, Vestmanna 1997, s. 7 og 72-73. Madsen, H.: *Færøerne hvornår skete det?* Skúvanes, Glistrup 1999, s. 120. Marnersdóttir, M. og Sigurðardóttir, T.: *Føroysk bókmentasøga 1*. NÁM, Tórshavn 2011, s. 283-284. Sølvará, H. A.: *The Rise of Faroese Separatism. Danish-Faroese relations from 1906-1925 and the radicalization of the national- and home rule question*. Faroe University Press. Tórshavn 2016a, s. 10 og 154. Lindqvist, C.: *Untersuchungen Zu Den Gründungsdokumenten Der Färöischen Rechtschreibung*. Nowelle, Supplement Series 29. John. Benjamins Pub Co 2018. En nyere populærvideenskabelig artikel af samme forfatter Lindqvist, C: "Hvussu føroysk stavseting varð til – gandur má hava verið uppií". I: *Frøði*. Føroya Fróðskaparfelag, Tórshavn 2019.

Side 39, linje 11-14: Jf. Hammershaimb, V.U.: *Færøsk Anthologi*. Bind I. S.L. Møllers Bogtrykkeri, København 1891. Genoptrykt af Hammershaimbsgrunnurin/Bókagarður, Tórshavn 1991, s. LIV-LVI.

Side 39, linje 18-20: Nauerby, T. 1996, s. 95-96 og Brunstad, E. 2011, s. 288-290.

Side 39, linje 20-23: I den internationale litteratur om nationalisme er der blevet lagt vægt på den betydning, som nationalismen og skriftsproget – "print-language" – har for "opfindelsen" af eller "forestillingen" om nationen. Nogle klassiske studier er: Anderson, B.: *Imagined Communities. Reflections on the Origin and Spread of Nationalism*. Verso, London 1983. Gellner, E.: *Nations and Nationalism*. Basil Blackwell, Oxford 1983. Hobsbawm, E. og Ranger, T. (red.): *The Invention of Tradition*. Cambridge University Press, Cambridge, 1983. Hobsbawm, E.: *Nations and nationalism since 1780. Programme, myth, reality*. Anden udgave. Oxford University Press, Cambridge 1990/1992. I forhold til det færøske eksempel kan henvises til Østergård U.: *The Construction of a Faroese Identity: Nordic, Norwegian, Danish - or Faroese?* Upubliceret forelæsning på den 39. Deutschen Historikertag, Hannover 1992. Joensen, J.P.: "At finna ella uppfinna tað føroyska". I: *Faroese Scientific Journal* 36. Faroe University Press, Tórshavn 1991. En nyere dansk udgave er Joensen, J.P.: "Opfindelsen af det færøske folk, kultur og nation". I: Thorleifsen, D. (red.): *De vestnordiske landes fælleshistorie. Udvalg af indledende betragtninger over dele af den vestnordiske fælleshistorie*. Inussuk, Arktisk forskningsjournal 2, Nuuk 2003. Se også Mortensen, A.: "Ólavsøkuhaldið í Føroyum". I: *Varðin*. Bind 65. Felagið Varðin, Tórshavn 1998, s. 125-126.

Side 39, linje 24-29: Jf. Debes, H. J.: *Nú er tann stundin ... Tjóðskaparrørsla og sjálvstýrispolitikkur til 1906 – við søguligum baksýni*. Føroya Skúlabókagrunnur, Tórshavn 1982, s. 155. Dette er et klassisk værk om færøsk nationalisme, men det har efterhånden nogle år bag sig. En nyere afhandling om færøsk nationalisme, der lægger større vægt på det transnationale og de moderne idéer om forestillingen af nationen, er Simonsen, K.: *Literature, imagining and memory in the formation of a nation. Travel writing, canonisation and the formation of a national self-image in the Faroe Islands*. Department of Culture and Identity, Roskilde Universitet 2012.

Side 39, linje 29-31: Jf. Joensen, J.P. 1991.

Side 40, linje 8: Det færøske udtryk for "at klare sig selv" er at være "sjálvbjargnir", Jf. Debes, H.J. 1982, s. 158.

Side 40, linje 19-23: Sølvará, H.A. 2016, s. 11.

Side 40, linje 29-31: "Vor Nationalitet". I: *Dimmalætting*, 10. november 1888. Genoptrykt i Debes, H.J.: *Ein kvistur spretti ... Keldur til Føroya søgu 1879-1906*. Føroya Skúlabókagrunnur, Tórshavn 1993, s. 39-42.

Side 41, linje 5-8: "Udstillingen og vi". I: *Tingakrossur*, 18. januar 1905.

Side 41, billedteksten: Stoklund, B.: "Frilandsmuseets færøhus og koloniudstillingen i 1905". I: Mortensen, A. (red.): *Fólkaleikur. Hátíðarrit til Jóan Paula Joensen*. Føroya Fróðskaparfelag, Tórshavn 2005, s. 252-259.

Side 41, linje 18 til side 42, linje 2: Patursson, J.: *Færøsk selvstyre*. Tingakrossur, Tórshavn 1931, s. 22-27 og 73-74. Patursson, J.: *Føroya søga. Úrdráttur úr stjórnarlaginum*. Prentsmiðja H.N. Jacobsens Bókhandil, Tórshavn 1939, s. 40-41.

Side 42, linje 2-9: Poulsen, S. og Rosenberg, H.: *Islandsfærden. Ombord og iland under kongens og rigsdagsmændenes rejse til Færøerne og Island i sommeren 1907*. Gyldendal, København og Kristiania 1907, s. 58. Brunstad, E. 2011, s. 286-288.

Side 43, linje 3-16: Dimmalætting 27. januar 1906.

Side 43, linje 17-21: Jf. f.eks. Debes, H.J.: *Færingernes land. Historien om den færøske nutids oprindelse*. Multivers, København 2001.

Side 43, linje 23-29: Sølvará, H.A.: "Tilboðið, Alberti og danska stjórnin – ein søga um eina politiska mytu". I: *Faroese Scientific Journal 59*. Faroe University Press, Tórshavn 2011, s. 20-39. Historien – myten – om den danske regerings påstand om, at der kun var tale om et privat tilbud fra Alberti, har vundet indpas i historieskrivningen om emnet, jf. f.eks. Steining, J.: *Rigsdagen og Færøerne*. J. H. Schultz Forlag, København 1953, s. 143-144. Steining, J.: "Nyere Historie". I: *Færøerne I*. Dansk Færøsk Samfund, København 1958, s. 238. Høgnesen, R.W.: "Færøernes historie frem til den anden verdenskrig". I: Ølgaard, A. (red.): *Færinges-Frænder*. Gyldendal, København 1968, s. 69. West, J.F.: *Faroe. The emergence of a nation*. Hurst & Company, London 1972, s. 124. Thorsteinsson, J.: *Et Færø som Færø. Studier i Færøernes forfatningsmæssige stilling i forhold til Danmark 1834-1852*. SNAI – North Atlantic Publications og Aarhus Universitetsforlag, Aarhus 1990, s. 345. Skála, A.í: *Stjórnarskipanarmálið 1946. Keldur til Føroya søgu*. Føroya Skúlabókagrunnur, Tórshavn 1992, s. 12.

Side 45, linje 7-16: Poulsen, S. og Rosenberg, H. 1907, s. 65-66. Se også Andersen, P.R. og Duedahl, P. (red.): *J. C. Christensen. Dagbøger 1900-1909*. Gyldendal, København 2006, s. 342-343.

Side 47, linje 16-17: Denne sag, der går under betegnelsen "adressesagen", er behandlet selvstændigt i disse tre værker. Wåhlin, V. et al.: *Mellem færøsk og dansk politik 1917-1920. Den parlamentariske Kommission, Fúlabók'en og Adressesagen i perspektiv 1917-1920*. North Atlantic Publications, Tórshavn og Aarhus 1994. Sølvará, H.A.: *Adressumálið: Donsk-føroysk viðurskifti undir fyrri heimsbardaga*. Faroe University press, Tórshavn 2007. Sølvará, H.A.: *Frá sjálvstýri móti loysing – donsk-føroysk viðurskifti frá 1906 til 1925 við serligum atliti at radikaliseringsini av*

tjóðskaparog sjálvstýrisspurninginum. Faroe University Press, Tórshavn 2014, s. 117-232.

Side 49, linje 14-15: *Beretning til Landstinget afgiven af Den af Tinget i Henhold til Grundlovens § 45 nedsatte Kommission til Undersøgelse af forskellige færøske Forhold*. Schultz, København 1919. *Bilag [Aktstykker] til Beretning til Landstinget afgiven af Den af Tinget i Henhold til Grundlovens § 45 nedsatte Kommission til Undersøgelse af forskellige færøske Forhold. Aktstykker*. Schultz, København 1919. *Bilag [Vidneafhøringer] til Beretning til Landstinget afgiven af Den af Tinget i Henhold til Grundlovens § 45 nedsatte Kommission til Undersøgelse af forskellige færøske Forhold. Vidneafhøringer*. Schultz, København 1919.

Side 49, linje 30-32: Steining, J.: "Nyere Historie". I: *Færøerne I*. Dansk Færøsk Samfund, København 1958, s. 242.

Side 50, linje 1-5: Sølvará, H.A 2014, s. 220.

Side 50, linje 19-20: Sølvará, H.A.: *Frá tilboði til læknastríð – søguvísindalig háttaløg, uppgávur og keldur*. Faroe University Press, Tórshavn 2013, s. 167-170.

Side 50, linje 20-23: Sølvará, H.A. 2014, s. 253-254.

Side 50, linje 24-32: Sølvará, H.A. 2017, s. 59-62.

Side 50, linje 34 til s. 52, linje 11: Sølvará, H.A. 2013, s. 192-194.

Side 52, linje 31-34: Sølvará, H.A. 2014, s. 263.

Side 52, linje 36 til s. 53, linje 7: Sigurðardóttir, T.: "Eftirmæli". I: *Defoe, Daniel: Robinson Kruso*. Føroya Lærarafelag, Tórshavn 1990, s. 181-230.

Side 53, linje 12-16: "Professor Gjelsvik meiner vi maa krevja skiltsdom um Færøyaner og Grønland". I: *Den 17. Mai*, 13. juni 1923. Artiklen er genoptrykt i Sølvará, H.A. 2014, s. 367-371. Anledningen var en afhandling, som Gjelsvik havde skrevet om emnet. Gjelsvik, N.: *1814 og 1905 – serleg frá ein folkerettsleg synsstad*. Norske Folkeskrifter, Nr. 49. Norges Ungdomslag og Student-Mållaget, Oslo 1923.

Side 53, linje 29-34: "Det Glade Vanvid". I: *Nationaltidende*, 13. juni 1923. Artiklen er genoptrykt i Sølvará, H.A. 2013, s. 202-205.

Side 53, linje 35 til side 54, linje 10: Sølvará, H.A. 2013, s. 166-167.

Side 54, linje 11-12: *Ministermødeprotokol 1920-1924*. Handelsminister Tyge J. Rothes afskrifter og Trafikminister M. N. Slebsagers referater, Aarhus 1977, s. 201 og 203.

Side 54, linje 15-20: *Munnligt orðaskifti á Føroya Løgtingi 1923 viðvíkjandi spurninginum Føroyar-Noreg við nevndaráliti*. Føroya Løgting, Tórshavn 1923, s. 98.

Side 54, linje 34-35: *Rigsdagstidende. Forhandlinger i Folketinget, 76de ordentlige Samling 1923-24*. Schultz, København 1923, sp. 1156-1157.

Side 54, linje 36: *Ministermødeprotokol 1920-1924* 1977, s. 230.

Side 55, linje 10-18: Steining, J. 1958, s. 245-246.

Side 55, linje 21-23: Hansen, J. og Thulesen, S.: *Løgtingið 150*. Bind. 3. Løgtingið, Tórshavn 2003, s. 16-19.

Side 55, linje 23-26: Sølvará, H.A. 2013, s. 167-170.

Side 55, linje 29 til s. 56, linje 4: Sølvará, H.A. 2014, s. 335.

Side 56, linje 5-17: I slutningen af 1930'erne blev kampen særlig hård. Jf. Steining 1958, s. 251-252. *Danmark, Færøerne, Grønland. Et Opråb til det Danske Folk*. Føroya Skipara- og Navigatørfelag, Tórshavn 1939. Sølvará, H.A.: *Klaksvíkar søga. Bind 2. Frá frihandli til seinna heimskríggj 1856 til 1940*. Sprotin, Vestmanna 2009, 101-105.

Side 56, linje 17-19: Patursson, J.: *Færøsk selvstyre*. Tingakrossur, Tórshavn 1931, s. 22-27 og 73-74. Patursson, J.: *Føroya søga. Úrdráttur úr stjórnarlaginum*. Prentsmiðja H.N. Jacobsens Bókhandil, Tórshavn 1939, s. 40-41. Sølvará, H.A. 2009, s. 102-103.

Side 56, linje 19-22: Stauning, T.: *Min Grønlandsfærd*. Stenbjerg Forlag, Give 1930/1999, s. 154.

Side 56, linje 24-27: *Permanent Court of International Justice. Series A./B. Judgments, Orders and Advisory Opinions. Fascicule No. 53. Legal Status of Eastern Greenland. XXVIth Session. Judgment of April 5th, 1933*. A.W. Sijthoff's Publishing Company, Leyden 1933.

Side 57, linje 6-11: Patursson, J. 1931. Thorsteinsson, J. 1990, s. 347.

Side 58, linje 2-5: *Betænking angaaende Færøernes Erhvervsforhold afgivet af det af Statsministeriet under 12. april 1938 nedsatte Udvalg*. H.N. Jacobsens Bókahandil, Tórshavn, 1939, s. 15-16 og 77. Steining, J.: *Færøerne. Fra Amt til Hjemmestyre*. Det

Danske Forlag, København 1948, s. 88-90. Kampp, A.H.: *Færøerne. Folk of erhverv*. Det Danske Forlag, København 1950, s. 50.

Side 58, linje 27-30: *Parliamentary Debates. House of Commons*. Fifth volume of session 1939-40. His Majesty's Stationary Office, London 1940.

Side 58, linje 30-32: Sørensen, N.A.: "Storbritannien og det færøske styre 1940-45". I: *Historie 1998*, Aarhus 1998, s. 212-213.

Side 60, linje 2-10: Sølvará, H. A. 2016a, s. 143-144. Se også Andreassen, E.: "Skuldu Føroyar avreiðast undir krígunum?" I: *Brá*, Nr. 2, 1982, s. 2-9. Jensen, F.E.: *Da fornuften sejrede. Det britiske udenrigsministeriums politik overfor Danmark under 2. verdenskrig*. Fremad, København 1972, s. 41-44. Koht, H.: *For fred og fridom i krigstid 1939-1940*. Tiden, Oslo 1957, s. 284. Lidegaard, B.: *I Kongens Navn – Henrik Kauffmann i dansk diplomati 1919-1958*. Anden udgave. Samleren, København 1999, s. 181-182. Lie, T.: *Med England i ildlinjen 1940-42*. Tiden Norsk Forlag, Oslo 1956, s. 168ff. Müller, E.: *Minnislýsingar*. Egið Forlag, Tórshavn 1981, s. 95. Riste, O.: "London-Regjeringa". *Norge i krigsalliansen 1940 – 1945*. Bind 1. Det Norske Samlaget, Oslo 1973, s 33-34 og 73. Riste, O.: "Island i norsk krigspolitik 1940-1945". I: *Forsvarsstudier 6*. Forsvarshistorisk Forskningscenter, Oslo 1987, s. 5-22. Thorsteinsson, J.: *Loysingarpolitikkur í 1940-árunum – við serligum atlitum at virki Erlends Paturssonar*. Sprotin, Vestmanna 2014, s. 261f.

Side 60, linje 14-17: *Parliamentary Debates. House of Commons* 1940.

Side 60, linje 21: For den politiske udvikling under krigen henvises til Arge, N.J.: *Stríðsárin 1940-45*. Bind 1-5. Hvessingur, Tórshavn 1986. Ihlen, N.: *Amatørkonsul*. Fonna Forlag, Oslo, 1956. Mohr, H.: *Men hvar er tann nevin sum slær ...*. Sprotin, Vestmanna 2012. Müller, E.: *Fem Aar under Union Jack*. Gyldendal, København 1945. Müller, E.: *Minnislýsingar*. Egið Forlag, Tórshavn 1981. Sølvará, H.A.: *Løgtingið 150*. Bind 1. Løgtingið, Tórshavn 2002. Sørensen, N.A.: "Storbritannien og det færøske styre 1940-45". I: *Historie 1998*, Aarhus 1998. Thorsteinsson, J.: "Løgting og amtmaður 1940-45". I: *Løgtingið 150*. Bind 2. Løgtingið, Tórshavn 2002. Thorsteinsson, J.: *Loysingarpolitikkur í 1940-árunum – við serligum atlitum at virki Erlends Paturssonar*. Sprotin, Vestmanna 2014. West, J.F.: *Færøerne. En nation og dens historie*. Gyldendal, København 1974.

Side 62, linje 3-5: Jf. det fortrolige danske mødereferat, der blev udgivet med færøsk titel. *Upprit av Munnliga orðaskiftinum í donsk-føroysku sendinevndini í Keypmannahavn januar-mars 1946*. Bókaprent, Tórshavn 1946.

Side 62, linje 21: For litteratur om folkeafstemningen kan henvises til Christiansen, Ó.: *Villinistíggir upplýstir – tær til verju á markaskilinum millum heimastýri og fullveldi og*

millum ørmundarhús og valahús. Føroyakletturin, Tórshavn 1998, s. 120-154. Harder, K.: *De dansk-færøske forhold 1945-48*. Odense Universitetsforlag, Odense 1979. Skála, A.í: *Stjórnarskipanarmálið 1946. Keldur til Føroya søgu*. Føroya Skúlabókagrunnur, Tórshavn 1992. Sølvará, H.A.: *Løgtingið 150*. Bind 1. Løgtingið, Tórshavn 2002, s. 256-289. Thorsteinsson, J. 2014, s. 286-373. Wang, Z.: *Fólkaatkvøðan 14. September 1946. Stjórnaruppskotið 49,3% loysing 50,7%*. Stiðin, Hoyvík 2010.

Side 63, linje 18-24: *Føroyar*. Føroyingafelag, Tórshavn 1946.

Side 63, linje 30-32: Sølvará, H.A. 2017, s. 96.

Side 64, linje 10-13: Sølvará, H.A. 2017, s. 70-71.

Side 64, linje 27-30: Skála, A. í. 1992, s. 115-116.

Side 64, billedteksten: Ellemann-Jensen, Uffe: *Din egen dag er kort*. Lindhardt og Ringhof, København 1996.

Side 64, linje 37 til side 65, linje 1: West, J.F.: *Færøerne. En nation og dens historie*. Gyldendal, København 1974, s. 176. Den oprindelige engelske udgave bruger udtrykket "a masterpiece of inconclusiveness". West, J.F.: *Faroe. The emergence of a nation*. Hurst & Company, London 1972, s. 188.

Side 66, linje 34-35: *Beretning angående Sjóvinnubankin*. Afgivet af det ved statsministeriets skrivelse af 29. maj 1952 nedsatte udvalg. København 1953. Mikkelsen, R: "Bankvæsenet på Færøerne – et historisk rids". I: Nybo Andersen, Bodil et al. (red.): *Nationaløkonomisk Tidsskrift. Festskrift til Anders Ølgaard*. København 1996, s. 259-270.

Side 67, linje 18-20: Færøerne under Den Kolde Krig er indgående behandlet i disse tre studier: Jensen, B.: *Færøerne under den kolde krig (1945-1991)*. Løgmansskrivstovan, Tórshavn 2004. Johansen, S.T.F.: "Færøerne under den kolde krig. De militære installationer". I: *Føroyar í kalda krígunum*. Løgmansskrivstovan, Tórshavn 1999. Thorsteinsson, J.: "Hernaðarmál og politikkur. Ávegisfrágreiðing um støðu Føroya í kalda krígunum". I: *Føroyar í kalda krígunum*. Løgmansskrivstovan, Tórshavn 1999.

Side 68, linje 1-17: "Overvoldgiftssag. Sag nr. 103/1948. Hovedbestyrelsen ctr. Læge Laurits Olaf Mischa Korsgaard Halvorsen". I: *Ugeskrift for læger*, nr. 7, 17. februar. Den Almindelige Danske Lægeforening, København 1949, s. 198-199. Vedrørende litteratur om lægesagen henvises generelt til Asgaard, F.: *Klaksvig-striden I-II 1955*. Forlaget INsight, Hobro 1990-1991. Elkjær-Hansen, N.: *Uden fortrydelse. Tilbageblik*

over 50 år i det offentlige tjeneste. Aschehoug, København 1996, s. 122-130 og 144-173. Feilberg Jørgensen, J.: ""Oprøret" på Færøerne". I: *Nordisk kriminalreportage*. Nordisk Politi-Idræts Forbund, Hvidovre 1988, s. 413-424. Hammerich, P.: *Opbrud i nord. En danmarkskrønike 1945-72*. Bind 3. Gyldendal, København 1983, s. 161-208. Mikkelsen, J.: "Lovløshed og "terror" i 1950'ernes Klaksvig". I: *Siden Saxo*, Nr. 3, Rigsarkivet, København 2017, s. 15-27. Sølvará, H.A. 2013a, s. 227-281. Sølvará, H.A.: "Uppreistur í Klaksvík – læknasetanin sum elvdi til uppreistur". I: *Faroese Scientific Journal* 60. Faroe University Press, Tórshavn 2013a, s. 10-52.

Side 69, linje 3-6: Sølvará, H.A. 2013a, s. 20.

Side 71, linje 6-10: *Folketingstidende. Forhandlingerne i Folketingsåret 1953-54*. III. J.H. Schultz A/S Universitets-Bogtrykkeri, København 1954, sp. 6167.

Side 73, linje 12-14: *Folketingstidende. Forhandlingerne i Folketingsåret 1954-55*. II. J.H. Schultz A/S Universitets-Bogtrykkeri, København 1955, sp. 4308.

Side 74, linje 5-11: Kampmann, V.: *Seks socialdemokratiske statsministre skildret af den syvende*. Fremad, København 1973, s. 52.

Side 75, linje 7: Hjemmestyreordningen er belyst af: Thorsteinsson, J. og Rasmussen, S.: "Rigsfællesskabet mellem Danmark og Færøerne". I: Andersen, S. (red.): *Folketingets festskrift i anledning af grundlovens 150-års jubilæum den 5. juni 1999*. Folketinget, København 1999.

Side 75, linje 10-12: Bentsen, N.: "Hjemmestyreordningen og den aktuelle krise". I: Johansen, S.T.F. et al. (red.): *Krisen på Færøerne – problemstillinger og perspektiver*. Roskilde Universitetscenter, Roskilde 1993, s. 61. Se også Bentsen, N.: *Den færøske folketingsrepræsentation under hjemmestyreordningen. Hjørner af dansk og færøsk politik*. Dagblaðið, Tórshavn 1988.

Side 76, linje 3-7: Jf. f.eks. Johansen, S.T.F.: "Færøerne under den kolde krig. De militære installationer". I: *Føroyar í kalda krígunum*. Løgmannsskrivstovan, Tórshavn 1999, s. 22-24. Thorsteinsson, J.: "Hernaðarmál og politikkur. Ávegisfrágreiðing um stöðu Føroya í kalda krígunum". I: *Føroyar í kalda krígunum*. Løgmannsskrivstovan, Tórshavn 1999, s. 54, 56, 61, 63 og 95.

Side 77, linje 9-11: Råfiskefonden er bl.a. behandlet af Mørkøre, J.: "Ráfiskagrunnurin – gradistokkurin hjá føroyska samfelagnum". I: *Brá*. Nr. 6, 4. årgang, Tórshavn 1985, s. 6-12. Mørkøre, J.: "Interessegrupper og strategier inden for det færøske fiskerierhverv". I: Johansen, S.T.F. et al. (red.): *Krisen på Færøerne – problemstillinger og perspektiver*. Roskilde Universitetscenter, Roskilde 1993, s. 63-90.

Side 77, linje 30-32: *Frágreiðing um 80-árin*. Føroya Løgting § 19 nevndin. Føroya Løgting, Tórshavn 2000, s. 43.

Side 78, linje 1-17: Krisen i den færøske økonomi i 1980'erne og i begyndelsen af 1990'erne er belyst af Hansen, J.A. og Joensen, J.P.: *Føroyar og bankarnir í 100 ár*. Føroya Banki, Tórshavn 2006, s. 68-151. Hoydal, H.: *Myten om rigsfællesskabet. Vejen til en selvstændig færøsk stat*. Lindhardt og Ringhof, København 2000, s. 63-116. Johansen, S.T.F. et al. (red.): *Krisen på Færøerne – problemstillinger og perspektiver*. Roskilde Universitetscenter, Roskilde 1993. *Krisen i den færøske økonomi – herunder bankerne. Baggrund, foranstaltninger og konsekvenser - aktuelt og fremover*. Rapport fra det af landsstyre og regering nedsatte uafhængige udvalg af økonomisk sagkyndige (Gørtz-rapporten). Esbjerg 1994. Mikkelsen, R.: "Bankvæsenet på Færøerne – et historisk rids". I: Nybo Andersen, Bodil et al. (red.): *Nationaløkonomisk Tidsskrift. Festskrift til Anders Ølgaard*. København 1996, s. 267-270. Mikkelsen, R.: *Færøerne i bankkrisens tegn*. Handelshøjskolens Forlag, København 2001.

Side 78, linje 20-22: Diverse rapporter fra 1980'erne, f.eks. *Det rådgivende udvalg vedrørende Færøerne*. Den økonomiske udvikling på Færøerne 1988. København 1989.

Side 79, linje 19-21 og 30: Strøm, J.P.: *Tit bygdu hetta land. Arbeidsmarknaðurin*. Føroya Skúlabókagrunnur, Tórshavn 1998, s. 76 og 118.

Side 80, linje 28-34: Udvalgsberetningen og et forslag til ny ordning, der i alt væsentligt er den nugældende, findes i: *Álit um stýrisskipanarviðurskipti Føroya*. Álit frá nevndini, Landsstýrið setti 1. apríl 1993, at kanna stýrisskipanarviðurskipti Føroya. Tórshavn 1994.

Side 80, linje 34-35: Jf. beretningen: *Frágreiðing um 80-árin*. Føroya Løgting § 19 nevndin. Føroya Løgting, Tórshavn 2000.

Side 81, linje 8-14: *Den Færøske Banksag: Beretning afgivet af Undersøgelseskommissionen vedrørende den færøske banksag*. Bind 1-3. Statens Information, København 1998. *Den Færøske Banksag: Bilag til Beretning afgivet af Undersøgelseskommissionen vedrørende den færøske banksag*. Bind 4-5. Statens Information, København 1998.

Side 83, linje 5-7: Den færøske politiker Sjúrdur Skaale, der deltog i forhandlingerne i 2000, har beskrevet dem i en bog fra 2016. Skaale, S.: *2000. Tá Føroyar skuldu loysa*. Egið Forlag, Tórshavn 2016.

Side 84, billedteksten: Emil Joensen 125 ár. <http://www.vp.fo/news-detail/news/news/detail/emil-joensen-125-ar/>. Tey bóru Merkið fram fyri kong. <http://kvf.fo/sending/stakar-sendingar-utvarp?sid=95126>

Side 86, linje 14-22: "Lagtingets Ophævelse og Genoprettelse". I: *Tingakrossur*, 29. juli 1902.

Side 87, linje 6-14: Thorsteinsson, J. 1990, s. 337.

Side 88, linje 10-14: Jf. Østergaard U.: "Færøerne - nation eller stat?" *Udenrigs* 1, 2008.
Østergård, U.: *Færøerne i det danske Rigsfællesskab - nation uden stat eller med?* Copenhagen Business School. CBS. International Center for Business and Politics. CBP. International Center for Business and Politics. København 2008.

Side 88, linje 17-20: "Færøerne bør gi sig under den norske krone". I: *Dagbladet*, 29. juni 1923. Genoptrykt i Sølvará, H.A. 2013, s. 207-210.

Side 88, linje 20-27: Jf. *Bilag [Vidneafhøringer] til Beretning* 1919, s. 505-506.

Side 88, linje 32-36: *Rigsdagstidende, Forhandlinger i Folketinget, 76de ordentlige Samling 1923-24*. Schultz, København 1923, sp. 1114-1115.

Side 89, billedteksten: Jacobsen, J. 1927, s. 41 – se også s. 79-80.

Side 90, linje 14-18: Se f.eks. Østergård, U.: "Fortidens nutid – dansk nationalisme og national identitet". I: Bach, Erik et al. (red.): *Her og nu! Fortidsforståelse i kunst, kultur og videnskab*. Carlsbergfondet, Denmark 2012, s. 38.

Side 90, linje 18-24:
<https://www.facebook.com/argemagni/videos/1640220909560763/?v=1640220909560763>

Side 91, linje 1-5: Jacobsen, J. 1927, s. 94.

Side 91, linje 11-12: Andersen N. 1964, s. 87-88 og 300-302.

Side 91, linje 22: Arkivsagen er behandlet af Nolsøe, L.: "Stríðið um skjølini". I: *Brot úr Føroya Sögu*. Fróðskapur og Landsskjalasavnið, Tórshavn 2010, s. 66-84.

Side 93, linje 21-22: Jf. "Tey føroysku fornbrøvini". I: *Tingakrossur*, 21. maj 1924.

Side 94, linje 28-32: Se f.eks. Patursson, J. 1939, s. 31-44. Wang, Z.: *Føroyar á vegamóti*. Stiðin, Hoyvík 1999, s. 115-118. Hoydal, H.: *Myten om rigsfællesskabet. Vejen til en selvstændig færøsk stat*. Lindhardt og Ringhof, København 2000, s. 16-17.

Side 94, linje 33: Jf. Berlin, K.: *Denmark's Right to Greenland. A Survey of the Past and Present Status of Greenland, Iceland and the Faroe Islands in Relation to Norway and Denmark*. Oxford University Press, London 1932, s. 109ff, hvor der bliver argumenteret for, at øerne kun blev brugt af Norge som forhandlingsgrundlag i forbindelse med delingen af det da forhenværende dansk-norske kongeriges statsgæld.

Side 98, linje 5-14: Hoydal, H. 2000, s. 9.

Side 98, linje 16 til side 99, linje 7: Marlene Wind om Færøerne i 2018:
<https://portal.fo/dimma-4239/danski-professorin-bidur-um-umbering.grein> og
<https://knr.gl/da/nyheder/professor-tager-afstand-fra-sin-egen-udtalelse-om-grønland-og-færøerne>